

Fylkesmannen i Rogaland
Utdanningsavdelinga

Tilsynsrapport

**Tilsyn med gjennomføring av nasjonale prøver 2010 i
grunnskolane i Klepp kommune**

Stavanger, 13.05.2011

INNHALD:

1. Tema for tilsynet.....	3
2. Gjennomføring av tilsynet	4
2.1 Generelt	4
2.2 Aktivitetane i tilsynet	4
2.3 Dokumentgrunnlag.....	5
3. Tilsynsresultat	6
3.1 Påmelding	6
3.1.1 Rettsleg krav	6
3.1.2 Dokumentasjon og vurdering	6
3.1.3 Konklusjon.....	6
3.2 Fritak	7
3.2.1 Rettslege krav	7
3.2.2 Dokumentasjon og vurdering	8
3.2.3 Konklusjon.....	12
3.3 Fråvær	12
3.3.1 Rettslege krav	12
3.3.2 Dokumentasjon og vurdering	13
3.3.3 Konklusjon.....	13
3.4 Resultatregistrering.....	14
3.4.1 Rettsleg krav	14
3.4.2 Dokumentasjon og vurdering	14
3.4.3 Konklusjon.....	14
4. Pålegg om endring	15
5. Oppfølging.....	16
6. Klagerett.....	16

- Vedlegg 1: Dokumentgrunnlag for tilsynet
Vedlegg 2: Skjema Resultat
Vedlegg 3: Rettsgrunnlag

1. Tema for tilsynet

Tema for tilsynet er gjennomføringa av nasjonale prøver på skolane.

Målet med nasjonale prøver er å vurdere i kva grad skolen lukkast med eit viktig mål med grunnopplæringa; å utvikle eleven sin grunnleggjande dugleik i lesing, rekning og engelsk. Prøvene skal gi informasjon til elevar, føresette, lærarar, skoleeigarar, dei regionale styresmaktene og det nasjonale nivået som grunnlag for forbetnings- og utviklingsarbeid.

Elevane pliktar å ta del i dei nasjonale prøvene. Kommunen, som skoleeigar, pliktar å leggje til rette for at prøvene blir gjennomførde som føresett. Intensjonen frå sentralt hald er at flest mogleg av elevane skal ta del i prøvene.

Føremålet med tilsynet er å syte for at lovgjevar sin intensjon om at flest mogleg skal ta del i nasjonale prøver, blir gjennomført i praksis på skolane.

For å nå målet, undersøker Fylkesmannen om kommunen, som skoleeigar, ser til at dei nasjonale prøvene blir gjennomførde i tråd med dei rettslege krava, særleg korleis elevar blir fritekne frå prøvene. I tillegg omfattar tilsynet påmeldinga til prøvene, høve til å ta prøvene i ettertid og resultatregistreringa:

Påmelding	• <i>Blir elevane melde opp til dei nasjonale prøvene?</i>
Fritak	• <i>Er skolen sin fritakspraksis i samsvar med lova?</i>
Fråvær	• <i>Har elevar med fråvær på prøvedagen fått høve til å ta prøva i ettertid?</i>
Resultatregistrering	• <i>Er resultatene registrerte for alle elevane som har gjennomført prøva i lesing?</i>

Dei aktuelle lovreglane om temaet går fram av forskrift til opplæringslova (forskrift) § 2-4. I tillegg kjem forvaltningslova (fvl) og ulovfesta reglar om god forvaltningsskikk til bruk på avgjerder om fritak frå nasjonale prøver. Dei forvaltningsrettslege reglane skal først og fremst sikre gode og rette avgjerder ved at sakene blir godt førebudde og grunnjevne. Dei forvaltningsrettslege krava til fritaksvedtak er slik sett sentrale for tilsynet.

Generelt er det opplæringslova § 14-1, 2. og 3.ledd som heimlar Fylkesmannen sitt tilsyn på tema i opplæringslova (oppl). Vi nemner også at sjølv om tema som blir undersøkt, fører med seg ansvar og plikter for skolane, er det kommunen som skoleeigar som har det overordna ansvaret for at føresegnene blir følgde, jf. oppl §§ 13-1 og 13-10, 1.ledd.

2. Gjennomføring av tilsynet

2.1 Generelt

Gjennomføring av nasjonale prøver er tema for tilsyn våren 2011 i Aust-Agder, Vest-Agder, Rogaland, Hordaland og Sogn- og fjordane. Oppdraget er gitt av Utdanningsdirektoratet.

I tilsynet undersøker Fylkesmannen gjennomføringa av prøvene frå hausten 2010. Desse omfattar tre prøver og tre årstrinn. Tilsynet er avgrensa til prøvene i lesing og rekning på 5. og 8. trinn. Når det gjeld temaet resultatregistrering, avgrensar tilsynet seg til prøvene i lesing.

I val av tilsynsobjekt er det lagt vekt på vurdering av risiko og prioritet knytt til gjennomføringa av nasjonale prøver. Tal både frå grunnskolen sitt informasjonssystem, GSI, og frå det prøveadministrative systemet, PAS, ligg til grunn for vurderingane. Valet av tilsynsobjekt er også gjort i samanheng med andre statlege tilsyn i kommunen.

Vi har valt ut skolar i tre kommunar. I tillegg til Klepp kommune, er også Sandnes kommune og Hå kommune omfatta. I Klepp kommune er desse skolane undersøkte:

- Bore skule
- Engelsvoll skule
- Kleppe skule
- Tu skule
- Bore ungdomsskule
- Klepp ungdomsskule

I samsvar med oppdraget skal tilsynet gjennomførast som eit skriftleg tilsyn utan intervju eller møte på staden. Dette har lagt føringar for kva som er føremålstenleg å undersøkje i tilsynet, sjå nærare i kapittel 3 og vedlegg III om kva konkrete rettskrav som inngår. Vi strekar under at tilsynet ikkje omfattar *bruken* av dei nasjonale prøvene korkje på skole- eller kommunenivå. Kommunen og skolane sine forsvarlege system på dette området, jf. opplæringslova § 13-10, 2.ledd, har heller ikkje blitt undersøkt direkte. Dette kravet blir likevel trekt inn ved utforminga av eventuelle pålegg om endring i kapittel 4.

2.2 Aktivitetane i tilsynet

Tabellen nedanfor viser gjennomførde og planlagde aktivitetar i tilsynet:

Tid	Tilsynsaktivitet
14.01.2011	Varsel om tilsyn med pålegg om innsending av dokumentasjon
06.04.2011	Førebels tilsynsrapport med uttalefrist (varsel på førehand)
04.05.2011	Eventuell uttale frå kommunen
20.05.2011	Endeleg tilsynsrapport (med vedtak om evt. pålegg om endring)
20.08.2011	Tilbakemelding frå kommunen på pålegg om endring

Tabellen nedanfor viser deltakarar i tilsynet:

Aktør	Namn
Fylkesmannen	Una Bjørnseth Wereide, Margot Bergesen, Aud Selnes
Kommunen (kontaktperson)	Willy Ulvang

2.3 Dokumentgrunnlag

Dokumentgrunnlaget omfattar både statistikk, rettsgrunnlag og skriftleg dokumentasjon send inn frå skolane.

Statistikk:

- Rapportar over talet på elevar på 5. og 8. trinn (GSI)
- Rapportar over talet på elevar som er påmelde, fritekne, som ikkje har teke del og som manglar resultatregistrering (PAS)

Rettsgrunnlag:

- Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova)
- Forskrift til opplæringslova
- Lov om behandlingmåten i forvaltningsaker (forvaltningslova)

Dokumentasjon frå skolane / kommunane:

- Vedtak om fritak og tilhøyrande vedtak om spesialundervisning, jf. oppll kap. 5 eller tilhøyrande vedtak om særskild språkopplæring, jf. oppll § 2-8
- Utfylde spørjeskjema
- Eventuell annan dokumentasjon (rutinar osb)

For meir informasjon om den skriftlege dokumentasjonen, viser vi til vedlegg I til rapporten. For fleire referansar til rettskjelder, sjå vedlegg III.

3. Tilsynsresultat

Dei rettslege krava er ikkje utførleg utforma, men er primært framstilte gjennom konkrete kontrollpunkt. Utdjupande informasjon om rettslege krav følgjer i staden som vedlegg III.

Rettsgrunnlaget handlar i første rekkje om § 2-4 i forskrift til opplæringslova om deltakings- og gjennomføringsplikta og høve til fritak. Vi viser difor til forskriftsteksten 1. og 2.ledd:

Elevar skal delta i prøver, utvalsprøver og andre undersøkingar fastsette av departementet. Skoleeigaren skal sørge for at dette blir gjennomført.

For elevar som får spesialundervisning etter kapittel 5 i opplæringslova, og når det dessutan er klart at prøvene ikkje vil ha mykje å seie for opplæringa til eleven, kan skolen gjere vedtak om å frita eleven frå å delta i prøvene. Det same gjeld grunnskoleelevar som får særskild språkopplæring etter opplæringslova § 2-8, og elevar som går i vidaregåande opplæring, og som følgjer individuell opplæringsplan i norsk. Eleven sjølv eller foreldra eller dei føresette kan likevel bestemme at eleven skal ta prøvene.

3.1 Påmelding

Som ledd i plikta til å gjennomføre nasjonale prøver, jf. forskrift § 2-4, 1.ledd, må skoleeigar sjå til at skolen melder opp alle elevane på det aktuelle årstrinnet i PAS. Å ikkje melde opp elevar, medfører at reelle fritak frå nasjonale prøver blir skjulte, at resultatane av nasjonale prøver blir upålitelege, og at det blir vanskeleg å kontrollere om fritaka var lovlege. Oppfyllinga av denne plikta er difor viktig for å følgje opp lovgjevar sitt mål om at flest mogleg elevar skal ta del i nasjonale prøver.

3.1.1 Rettsleg krav

1. Skolen melder opp alle elevane på det aktuelle trinnet i PAS, jf. forskr § 2-4, 1. ledd

3.1.2 Dokumentasjon og vurdering

Dokumentasjon

Bore skule, Kleppe skule og Bore ungdomsskule har ingen differanse mellom elevtalet i GSI og påmelde elevar i PAS. **Engelsvoll skule** har en differanse på 3 elevar. Skolen har svart at 3 elevar var fritakne og difor ikkje blei påmelde til nasjonale prøver. **Tu skule** har ein differanse på 1 elev. Dette er ein elev med enkeltvedtak om spesialundervisning etter oppl

kap 5. **Klepp ungdomsskule** har ein differanse på 1 elev. Denne eleven flytta til ein annan skole etter påmelding i PAS.

Vurdering

Alle elevar på det aktuelle trinnet skal meldast på til nasjonale prøver i PAS. Deretter skal elevar som er fritekne frå ei prøve etter retningslinene i forskrift til oppl § 2-4, og når rektor har gjort skriftleg vedtak, registrerast som fritekne.

3.1.3 Konklusjon

Klepp kommune har ikkje sikra at alle skolane melder opp alle elevane på det aktuelle trinnet i PAS.

3.2 Fritak

For å nå målet med dei nasjonale prøvene, er det viktig at skolen ikkje fritak fleire frå deltakingsplikta enn det forskrifta § 2-4, 2.ledd opnar for. Følgjande to vilkår må vere oppfylde for at fritak eventuelt skal kunne bli gitt:

- Eleven får spesialundervisning etter oppl. kap. 5 eller særskild språkopplæring etter oppl. § 2-8, og
- Det er klart at prøvene ikkje vil ha mykje å seie for opplæringa av eleven.

Det første vilkåret inneber at eleven som blir friteken, må ha vedtak om spesialundervisning eller særskild språkopplæring. Det andre vilkåret tilseier at det må gjerast ei konkret vurdering av at resultatet av dei nasjonale prøvene ikkje har mykje å seie for opplæringa av eleven. Vurderinga må gjerast for kvar enkelt prøve. Det er omsynet til eleven og hennar/han sitt utbytte av prøva som er avgjerande.

Frå lovgjevar si side har meininga vore å inkludere flest mogleg i dei nasjonale prøvene. Dette blir reflektert gjennom vilkåra ovanfor og ved at elevar og føresette har fått rett til å krevje deltaking trass i eit eventuelt fritak frå skolen.

Skolen si avgjerd om at ein elev skal fritakast frå plikta til å ta del i nasjonale prøver eller ikkje, er eit enkeltvedtak. Difor gjeld ei rekkje forvaltningsrettslege krav, til dømes tydelege vedtak, individuell vurdering og grunngjeving. For å sikre korrekt informasjon om gjennomføringa av nasjonale prøver, skal talet på fritekne registrerast i PAS.

3.2.1 Rettslege krav

2. Skolen registrerer rett tal fritekne i PAS, jf. forskr til oppl § 2-4, 1.ledd
3. Før fritaksvedtak blir gjort, informerer skolen føresette til elevar som blir fritekne, om retten til å krevje deltaking, jf. fvl § 11
4. Skolen gir føresette høve til å uttale seg om saka før fritaksvedtak blir gjort, jf. fvl §§ 16 og 17

5. Skolen gjer skriftege enkeltvedtak om fritak, jf. fvl § 23
6. Vedtaka viser til rett heimel, jf. forskr til oppl § 2-4 og fvl § 25
7. Skolen fritak berre elevar som har eit gjeldande vedtak om spesialundervisning etter oppl kap 5 eller særskild språkopplæring etter § 2-8, jf. forskrift § 2-4, 2.ledd
8. Vedtaket viser til at eleven får spesialundervisning etter oppl kap 5 eller særskild språkopplæring etter § 2-8, jf. fvl § 25
9. Vedtaket viser ei individuell vurdering av at det er klart at prøva/prøvene ikkje vil ha mykje å seie for opplæringa til eleven. Det skal gjerast ei konkret vurdering for kvar enkelt prøve, jf. fvl § 25, god forvaltningsskikk og forskrift til oppl § 2-4, 2.ledd
10. Vedtaket er klart nok med omsyn til kva prøver det er gjort fritak frå, jf. god forvaltningsskikk
11. Vedtaket inneheld informasjon om retten til å krevje deltaking, jf. fvl §§ 11 og 25

3.2.2 Dokumentasjon og vurdering

Rettsleg krav 2: Skolen registrerer rett tal fritakne i PAS, jf. forskrift til oppl § 2-4, 1.ledd

Dokumentasjon

Kleppe skule, Bore ungdomsskule og Klepp ungdomsskule har svart at skolen har registrert rett tal fritakne i PAS. **Bore skule** har meld at skolen hadde 2 fritakne i rekning. Desse 2 elevane blei feilregistrerte på manglande resultat i rekning. **Engelsvoll skule** har svart at 3 elevar, med fritak både i lesing og i rekning, ikkje er blitt påmelde til nasjonale prøver i PAS. Desse elevane blei dermed heller ikkje registrerte som fritakne. **Tu skule** har meld at det skulle ha vore registrert 1 elev fritaken både i lesing og i rekning.

Vurdering

Klepp kommune har ikkje sikra at alle skolane registrerer rett tal fritakne i PAS, jf. forskrift til oppl § 2-4, 1.ledd.

Rettsleg krav 3: Før fritaksvedtak blir gjort, informerer skolen føresette til elevar som blir fritakne, om retten til å krevje deltaking, jf. fvl § 11

Dokumentasjon

På **Bore skule** hadde kontaktlærer god dialog med heimane. **Engelsvoll skule** har gitt fritak i samråd med føresette. På **Kleppe skule** er informasjon om dette gjort på telefon og i samtale i møte. Ein elev var vekke frå skolen nesten heile hausten og deltok difor ikkje i nasjonale prøver. Alle elevane på **Tu skule** blei i god tid informert om prøva gjennom skriv og på vekeplanar i forkant av prøva. Skolen opplever at regler/rutiner omkring fritak er uklare og vanskelege å tolke. **Bore ungdomsskule** har svart at foreldra ønskte at eleven blei fritaken. **Klepp ungdomsskule** hadde ingen elevar som var aktuelle for fritak.

Vurdering

Klepp kommune har sikra at alle skolane informerer føresette til elevar som blir fritekne, om retten til å krevje deltaking, jf. fvl § 11.

Rettsleg krav 4. Skolen gir føresette høve til å uttale seg om saka før fritaksvedtak blir gjort, jf. fvl § 16 og 17

Dokumentasjon

På **Bore skule** samtalte kontaktlærer med kvar heim før det blei sendt brev. På **Engelsvoll skule** er fritak gitt i samråd med føresette. Kontaktlærarane på **Kleppe skule** og på **Tu skule** har hatt kontakten med føresette. **Bore ungdomsskule** har hatt samtale med føresette per telefon. **Klepp ungdomsskule** hadde ingen elev dette var aktuelt for i 2010.

Vurdering

Klepp kommune har sikra at skolane gir føresette høve til å uttale seg om saka før fritaksvedtak blir gjort.

Rettsleg krav 5: Skolen gjer skriftege enkeltvedtak om fritak, jf. fvl § 23

Dokumentasjon

Bore skule har dokumentert skriftlege enkeltvedtak om fritak for 3 elevar. **Kleppe skule** har sendt inn generelle skriv om fritak frå nasjonale prøver. I skriva står det: "Eg/vi er samde med skulen i at NN ikkje skal delta på den nasjonale prøven i faget..... Han/ho har eige opplegg og prøva vil ikkje gje noko utbytte": To av skriva er ikkje signerte av føresette. **Engelsvoll skule, Tu skule og Bore ungdomsskule** har ikkje dokumentert skriftlege enkeltvedtak om fritak.

Vurdering

Det er berre Bore skule som har dokumentert skriftlege enkeltvedtak om fritak frå nasjonale prøver. Eit generelt skriv frå Kleppe skule, tilbakemelding frå foreldre om at dei er samde med skulen i at ein elev ikkje skal delta på den nasjonale prøven, er ikkje å forstå som eit enkeltvedtak etter fvl § 23.

Klepp kommune har ikkje sikra at skolane gjer skriftlege enkeltvedtak om fritak frå nasjonale prøver, jf. fvl § 23.

Rettsleg krav 6: Vedtaka viser til rett heimel, jf. forskrift til oppl § 2-4 og fvl § 25

Dokumentasjon

Bore skule viser ikkje til heimel for fritak i forskrift til oppl § 2-4 i sine vedtak. **Engelsvoll skule, Kleppe skule, Tu skule og Bore ungdomsskule** har ikkje dokumentert skriftlege enkeltvedtak om fritak frå nasjonale prøver.

Vurdering

Klepp kommune har ikkje sikra at alle skolane gjer skriftlege vedtak som viser til rett heimel, jf. forskrift til oppl §2-4 og fvl § 25.

Rettsleg krav 7. Skolen fritek berre elevar som har eit gjeldande vedtak om spesialundervisning etter oppl kap. 5 eller særskild språkopplæring etter § 2-8, jf. forskrift § 2-4, 2.ledd

Dokumentasjon

Bore skule har dokumentert at 3 fritekne elevar har enkeltvedtak om spesialundervisning etter kap 5 i opplæringslova. **Engelsvoll skule** har sendt inn melding om spesialundervisning for perioden 2010-2011 for 3 elevar. **Kleppe skule** har dokumentert vedtak om særskilt språkopplæring for 2 elevar og melding om spesialundervisning for perioden 2010/2011 for 3 elevar. Skolen har ikkje dokumentert underliggjande vedtak for fritak frå nasjonale prøver for 3 elevar. **Tu skule** har sendt inn melding om spesialundervisning for 1 elev. **Bore ungdomsskule** har ikkje sendt inn underliggjande vedtak om spesialundervisning etter oppl kap. 5 eller vedtak om særskilt språkopplæring etter § 2-4.

Vurdering

Bore skule har dokumentert skriftlege enkeltvedtak om fritak frå nasjonale prøver på grunnlag av gjeldande vedtak om spesialundervisning etter oppl kap 5. Klepp ungdomsskule har ingen fritekne elevar. Dei andre skolane har sendt inn vedtak om spesialundervisning og/eller vedtak om særskilt språkopplæring, men har ikkje dokumentert vedtak om fritak frå nasjonale prøver for dei same elevane.

Klepp kommune har ikkje sikra at skolane fritek berre elevar som har eit gjeldande vedtak om spesialundervisning etter kap. 5 eller særskild språkopplæring etter § 2-8, jf. fvl § 25.

Rettsleg krav 8. Vedtaket viser til at eleven får spesialundervisning etter oppl kap. 5 eller særskild språkopplæring etter § 2-8, jf. fvl § 25

Dokumentasjon

Dei skriftlege enkeltvedtaka frå **Bore skule** viser til at eleven har vedtak om at han/ho treng spesialpedagogisk hjelp ut frå § 5-1. Klepp ungdomsskule har ingen fritekne elevar. Dei andre skolane har ikkje dokumentert skriftlege enkeltvedtak om fritak frå nasjonale prøver.

Vurdering

Klepp kommune har ikkje sikra at vedtaka viser til at eleven får spesialundervisning etter opplll kap. 5 eller særskild språkopplæring etter § 2-8, jf. fvl § 25.

Rettsleg krav 9. Vedtaket viser ei individuell vurdering av at det er klart at prøva/prøvene ikkje vil ha mykje å seie for opplæringa til eleven. Det skal gjerast ei konkret vurdering for kvar enkelt prøve, jf. fvl § 25, god forvaltningsskikk og forskrift til opplll § 2-4, 2.ledd

Dokumentasjon

Vedtaka frå **Bore skule** viser ikkje til ei individuell vurdering av at prøva ikkje vil ha mykje å seie for opplæringa til eleven. Dei andre skolane har ikkje dokumentert skriftlege enkeltvedtak om fritak

Vurdering

Klepp kommune har ikkje sikra at vedtaka om fritak frå nasjonale prøver viser ei individuell vurdering av at det er klart at prøva/prøvene ikkje vil ha mykje å seie for opplæringa til eleven. Det skal gjerast ei konkret vurdering for kvar enkelt prøve, jf. fvl § 25, god forvaltningsskikk og forskrift til opplll § 2-4, 2.ledd.

Rettsleg krav 10. Vedtaket er klart nok med omsyn til kva prøver det er gjort fritak frå, jf. god forvaltningsskikk

Dokumentasjon

Vedtaka frå **Bore skule** viser kva prøver det er gjort fritak for. **Engelsvoll skule, Kleppe skule, Tu skule og Bore ungdomsskule** har ikkje gjort skriftlege fritaksvedtak.

Vurdering

Klepp kommune har ikkje sikra at vedtaka er klare nok med omsyn til kva prøver det er gjort fritak frå, jf. god forvaltningsskikk.

Rettsleg krav 11. Vedtaket inneheld informasjon om retten til å krevje deltaking, jf. fvl §§ 11 og 25

Dokumentasjon

Vedtaket frå **Bore skule** inneheld ikkje informasjon om retten til å krevje deltaking.

Vurdering

Klepp kommune har ikkje sikra at alle skolane gjer enkeltvedtak som inneheld informasjon om retten til å krevje deltaking, jf. fvl §§ 11 og 25.

3.2.3 Konklusjon

Klepp kommune har ikkje sikra at skolane praktiserer fritak frå nasjonale prøver i samsvar med lova.

Dei undersøkte skolane i Klepp kommune oppfyller samla sett følgjande kontrollpunkt knytt til fritak:

- Skolane gir føresette høve til å uttale seg om saka før avgjerd om fritak blir gjort

Dei undersøkte skolane i Klepp kommune oppfyller samla sett *ikkje* følgjande kontrollpunkt knytt til fritak:

- Skolane registrerer rett tal fritekne i PAS
- Skolen informerer føresette til elevar som blir fritekne, om retten til å krevje deltaking før vedtak om fritak blir gjort, jf. fvl § 11
- Skolane gjer skriftlege enkeltvedtak om fritak
- Vedtaka viser til rett heimel, jf.forskrift til oppll § 2-4
- Skolane fritek berre elevar som har eit gjeldande vedtak om spesialundervisning etter oppll kap 5 eller særskild språkopplæring etter § 2-8
- Vedtaka viser til at eleven får spesialundervisning etter oppll kap. 5 eller særskild språkopplæring etter § 2-8
- Vedtaka viser ei individuell vurdering av at det er klart at prøva/prøvene ikkje vil ha mykje å seie for opplæringa til eleven. Det skal gjerast ei konkret vurdering for kvar enkelt prøve
- Vedtaka er tilstrekkeleg klare med omsyn til kva prøver det er gjort fritak frå
- Vedtaka inneheld informasjon om retten til å krevje deltaking

3.3 Fråvær

Skoleeigar skal syte for at skolane handhevar elevane si plikt til å ta del i nasjonale prøver, jf. forskrift § 2-4, 1.ledd. Det finst likevel legitime grunnar til fråvær på prøvedagen, til dømes sjukdom. For å sikre at alle elevane har høve til å ta del i nasjonale prøver, må skolen leggje til rette for at fråverande kan ta prøva i ettertid. Dessutan skal eventuelle ikkje-deltakarar registrerast i PAS.

3.3.1 Rettslege krav

2. Skolen registrerer rett tal på elevar som ikkje tek del i prøvene i PAS, jf.forskrift § 2-4, 1.ledd
3. Skolen gir fråverande på prøvedagen høve til å ta prøva i ettertid, jf. forskrift § 2-4, 1.ledd

3.3.2 Dokumentasjon og vurdering

Rettsleg krav 12. Skolen registrerer rett tal i PAS på elevar som ikkje tek del i prøvene, jf. forskrift § 2-4, 1.ledd

Dokumentasjon

PAS viser at 0 elevar på skolane i Klepp er registrerte som ikkje deltekne på nasjonale prøver. Alle skolane har svart at registreringa er rett.

Vurdering

Klepp kommune har sikra at skolane har registrert rett tal i PAS på elevar som ikkje tek del i prøvene, jf. forskrift til oppl § 2-4, 1.ledd.

Rettsleg krav 13. Skolen gir fråverande på prøvedagen høve til å ta prøva i ettertid, jf. forskrift § 2-4, 1.ledd

Dokumentasjon

På **Bore skule og Engelsvoll skule** fekk elevar som var fråverande på prøvedagane, høve til å ta prøvene seinare. **Kleppe skule** har svart at ein elev ikkje var til stades i heile prøveperioden. Denne eleven hadde også fritak. På **Tu skole** var ingen elevar fråverande. Skolen har rutiner for å ivareta dei. På **Bore ungdomsskule** blei det sett av ein oppsamlingsdag der elevar som hadde vore fråverande på prøvedagen, fekk ta prøva. På **Klepp ungdomsskule** blei det arrangert oppsamlingsprøve i etterkant.

Vurdering

Klepp kommune har sikra at skolane gir fråverande på prøvedagen høve til å ta prøva seinare, jf. forskrift til oppl § 2-4, 1.ledd.

3.3.3 Konklusjon

Klepp kommune har sikra at skolane handterer fråvær i samsvar med lova.

Dei undersøkte skolane i Hå kommune oppfyller samla sett følgjande kontrollpunkt knytt til fråvær:

- Skolane registrerer rett tal i PAS på elevar som ikkje tek del i prøvene
- Skolane gir fråverande på prøvedagen høve til å ta prøva i ettertid.

3.4 Resultatregistrering

For å gi gyldig og påliteleg informasjon til skole, kommune, regionalt og nasjonalt nivå, må skolen gjere korrekte registreringar i PAS. Dette gjeld også resultata. Resultata for alle elevar som har teke del i prøvene, skal registrerast. Registreringa skal gjerast innan fastsette fristar. I tilsynet kontrollerer Fylkesmannen at skolane har registrert resultata for alle elevane som har gjennomført prøva i lesing.

3.4.1 Rettsleg krav

14. Skolen registrerer resultat i lesing for alle elevar som ikkje er fritekne eller fråverande, jf. forskrift § 2-4, 1.ledd

3.4.2 Dokumentasjon og vurdering

Bore skule, Engelsvoll skule, Kleppe skule og Bore ungdomsskule har 0 elevar utan resultatregistrering i lesing. **Tu skule** har 25 elevar utan resultatregistrering. Ein kontaktlærer hadde ikkje fått den informasjonen ho trengde for å registrere resultatet av prøvene elektronisk. **Klepp ungdomsskule** har 72 elevar utan registrering. Ein lærarvikar og ein lærar fekk ikkje registrert resultata innan fristen.

3.4.3 Konklusjon

Klepp kommune har ikkje sikra at skolane registrerer resultat i lesing for alle elevar som ikkje er fritekne eller fråverande.

4 Pålegg om endring

Som nemnt i avsnitt 2.1 har kravet til forsvarlege system på dette området, jf. oppl § 13-10, 2. ledd, ikkje blitt undersøkt direkte i dette tilsynet. Tilsynet si gransking av skolane knytt til dei 14 kontrollpunktta gjev likevel grunnlag for å vurdere om kommunen har eit *fungerande* forsvarleg system på tilsynstemaet.

Eit forsvarleg system skal vere eigna til å førebyggje, oppdage og handtere lovbrøt på alle kommunen sine skolar. På grunnlag av konklusjonane som kjem fram i kapittel 3, jf avsnitta 3.1.3, 3.2.3, 3.3.3 og 3.4.3, blir det lagt til grunn at Klepp kommune ikkje har eit forsvarleg system for å sikre at krava i forskrift til oppl § 2-4 og forvaltningslova blir oppfylde, jf. oppl § 13-10, 2.ledd.

Fylkesmannen gir på bakgrunn av dette følgjande pålegg om endring:

Klepp kommune blir pålagd å etablere eit forsvarleg system for å sikre at nasjonale prøver blir gjennomførde i samsvar med reglane i forskrift til oppl § 2-4 og forvaltningslova, jf. oppl § 13-10, 2.ledd.

På bakgrunn av tilsynsresultata er det viktig at systemet sikrar at skolane

1. Melder opp alle elevane på det aktuelle trinnet i PAS

2. Praktiserer fritak frå nasjonale prøver i samsvar med lov, medrekna:

- Registrerer i PAS rett tal elevar som er fritekne
- Informerer, før fritaksvedtak blir gjort, om retten til å krevje deltaking
- Gir føresette høve til å uttale seg om saka før vedtak blir gjort
- Gjer skriftlege enkeltvedtak om fritak
- Gjer enkeltvedtak om fritak og viser til rett heimel
- Fritek berre elevar som har vedtak om spesialundervisning etter oppl kap. 5 eller vedtak om særskild språkopplæring etter § 2-8
- Gjer enkeltvedtak om fritak og viser til at eleven får spesialundervisning etter oppl kap. 5 eller særskild språkopplæring etter § 2-8
- Gjer enkeltvedtak om fritak og viser til ei individuell vurdering av om det er klart at prøva ikkje vil ha mykje å seie for opplæringa av eleven. Det skal gjerast ei konkret vurdering for kvar enkelt prøve
- Vedtaket skal vere klart med omsyn til kva prøver det er gjort fritak frå
- Gjer enkeltvedtak som inneheld informasjon om retten til å krevje deltaking

3. Handterer fråvær i samsvar med lov, medrekna:

- Registrerer i PAS rett tal elevar som ikkje har delteke
- Gir fråverande på prøvedagen høve til å ta prøva i ettertid

4. Registrerer resultat i lesing for alle elevar som ikkje er fritekne eller fråverande

Kommunen pliktar å rette seg etter Fylkesmannen sine pålegg straks, uavhengig av fristen for tilbakemelding nedanfor eller eventuell klagebehandling.

Tilsynsrapporten gjeld resultat knytt til det aktuelle tilsynstemaet. Vi tek atterhald om at det kan vere brot på lovkrav relatert til dei undersøkte tema som ikkje har blitt avdekka i dette tilsynet. Vi vil streke under at tilsynet ikkje inneber ei heilskapsvurdering av kommunen/ skolane.

5 Oppfølging

Kommunen skal som ein del av oppfølginga av Fylkesmannen sine pålegg innan 20.08.2011 gi tilbakemelding om at pålegg om endring er gjennomført, og ei kort omtale av korleis dette er gjort.

Det kan bli aktuelt å gjennomføre eit nytt tilsyn for å vurdere om endringane er sette i verk.

6 Klagerett

Denne tilsynsrapporten er eit enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2 bokstav b og kan klagast inn til Utdanningsdirektoratet. Ein eventuell klage skal sendast til Fylkesmannen innan tre veker etter at vedtaket er motteke, jf. fvl §§ 28 og 29. For reglar om utforming av klage, viser vi til same lov, § 32.

Aud Selnes

seniorrådgivar/tilsynsleiar

Una Bjørnseth Wereide

rådgivar

Margot Bergesen

rådgivar

VEDLEGG I. Dokumentgrunnlag for tilsynet

Nedanfor følger eit oversyn over dokumenta som er mottekne frå skolane og eventuelt kommunen.

Klepp kommune:

Brev, datert 23.02.2011, med vedlegg:

- Dokument frå Bore skule
- Dokument frå Engelsvoll skule
- Dokument frå Kleppe skule
- Dokument frå Tu skule
- Dokument frå Bore ungdomsskule
- Dokument frå Klepp ungdomsskule

Bore skule:

- Utfylt skjema, datert 27.01.2011, med svar på spørsmål om gjennomføringa av nasjonale prøver 2010
- Brev, datert 27.01.2011, frå rektor: Fritak – Nasjonale prøver
- Vedtak: Fritak - Nasjonale prøver.
- Underliggjande melding om spesialundervisning for perioden 2010 - 2011

Engelsvoll skule:

- Brev, datert 16.02.2011, med svar på spørsmål om gjennomføringa av nasjonale prøver 2010
- Melding om spesialundervisning for perioden 2010-2011

Kleppe skule:

- Utfylt skjema, datert 10.02.2011, med svar på spørsmål om gjennomføringa av nasjonale prøver 2010
- Tabell: Elevoversikt fritak nasjonale prøver hausten 2010.
- Tilbakemelding frå føresette: Fritak frå nasjonale prøver
- Melding om spesialundervisning for perioden 2010/2011
- Vedtak om særskilt norskopplæring for elevar frå språklege minoritetar

Tu skule:

- Utfylt skjema, datert 09.02..2011, med svar på spørsmål om gjennomføringa av nasjonale prøver 2010
- Melding om om spesialundervisning
- Individuell opplæringsplan
- Faglege mål

Bore ungdomsskule:

- Utfylt skjema, datert 04.02..2011, med svar på spørsmål i samband med tilsyn med gjennomføring av nasjonale prøver 2010
- Brev, datert 03.02.2011 frå rektor: Elev med fritak for vurdering med karakter i norsk.
- Melding om fritak for vurdering med karakter

Klepp ungdomsskule:

- Utfylt skjema, datert 18.02.11, med svar på spørsmål i samband med tilsyn med gjennomføring av nasjonale prøver 2011

Vedlegg II. – Resultat

Oppsummering av resultat frå tilsynet i KLEPP kommune

TEMA	RETTSKRAV/KONTROLLSPØRSMÅL	Bore skule	Engelsvoll skule	Kleppe skule	Tu skule	Bore u.skule	Klepp u.skule
Påmelding	1. Skolen melder opp i PAS alle elevane på det aktuelle trinnet	Ja	Nei	JA	Nei	JA	Nei, 1 elev flytta etter påmelding
Fritak	2. Skolen registrerer i PAS rett tal elevar som er fritekne	Nei	Nei	Ja	Nei	Ja	Ja
	3. Før fritaksvedtak blir gjort, informerer skolen om retten til å krevje deltaking	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	4. Skolen gjer det mogleg for føresette å uttale seg om saka før vedtak blir gjort	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ikkje aktuelt 2010
	5. Skolen gjer skriftlege enkeltvedtak om fritak	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei	Ikkje aktuelt 2010
	6. Vedtaka viser til rett heimel ,jf. forskrift til oppl § 2-4	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	Ikkje aktuelt 2010
	7. Skolen fritak berre elevar som har vedtak om spesialundervisning etter oppl kap 5 eller vedtak om særskild språkopplæring etter § 2-8	Ja	Nei, usikkert	Nei, usikkert	Nei, usikkert	Nei, usikkert	Ikkje aktuelt 2010
	8. Vedtaket viser til at eleven får spesialundervisning etter oppl kap 5 eller vedtak om særskild språkopplæring etter § 2-8	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei	Ikkje aktuelt 2010
	9. Vedtaket viser ei individuell vurdering av at det er klart at prøva / prøvene ikkje vil ha mykje å seie for opplæringa av eleven. Det skal gjerast ei vurdering for kvar prøve	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	Ikkje aktuelt 2010
	10. Vedtaket er tilstrekkeleg klart med omsyn til kva prøver det er gjort fritak frå	Ja	Nei	Nei	Nei	Nei	Ikkje aktuelt 2010
	11. Vedtaket inneheld informasjon om retten til å krevje deltaking	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei	Ikkje aktuelt 2010
Fråvær	12. Skolen registrerer i PAS rett tal elevar som ikkje deltekne	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	13. Skolen gir fråverande på prøvedagen høve til å ta prøva seinare	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Resultatregistrering	14. Skolen registrerer resultat i lesing for alle elevar som ikkje er fritekne eller fråverande	Ja	Ja	Ja	Nei	Ja	Nei

